

Semjén Botond Benedek¹

A research onion a gyakorlatban: módszertani váz bemutatása egy doktori kutatás példáján

ÖSSZEFOGLALÁS

A tanulmány célja a Research Onion (kutatási hagyma) gyakorlati bemutatása: azt mutatom be, miként ad a keret világos struktúrát a módszertani döntéseknek, és hogyan teszi azokat átláthatóvá a teljes kutatási folyamat során. A kézirat magyarázó–bemutató módszertani írás, amelyben először elméleti szempontból ismertetem a Research Onion rétegeit (kutatásfilozófia; elméletalkotási megközelítés; módszertani választás; kutatási stratégia; időhorizont; technikák és eljárások), majd egy gyakorlati példán keresztül mutatom be (készülő doktor dolgozatom), hogyan vezet végig a rétegeken egy tényleges kutatás. A fókusz azon van, hogy a keret hogyan segít következetes, jól indokolt és logikusan felépített módszertani út kijelölésében.

Kulcsszavak: Research Onion; Módszertan

JEL-kódok: M10, M41

BEVEZETÉS

A Research Onion (Saunders, Lewis és Thornhill, 2016) olyan didaktikus, ugyanakkor gyakorlati keret, amely a kutatás teljes módszertani döntéshalmazát – a filozófiai kiindulóponttól az adatgyűjtési és elemzési technikákig – rendszerezetten végigvezeti. Különösen hasznos a controlling-tárgyú vizsgálatoknál, mert a rétegek logikája átláthatóvá teszi a választásokat.

Jelen tanulmány célja, hogy egy konkrét kutatás – a szerző készülő PhD-disszertációja – példáján keresztül, a gyakorlatban mutassa be a Research Onion alkalmazását. Nem csupán röviden ismertetem a modellt, hanem megmutatom, miként illeszkednek egymáshoz a rétegek egy tényleges kutatásban, és hogyan támogatják a következetes módszertani döntéshozatalt.

A PhD-kutatás tárgya a Prime életciklusban működő vállalatok visszatérő controlling-mintázatainak feltárása és értelmezése az Adizes-életcikluskeretben (Adizes, 2004). A minta 3×4-es (szektor × kultúrkör) szegmentálás szerint épül fel: primer/szekunder/tercier szektorok × német (európai)/angolszász/japán/magyar kontextus; cellánként n=1, összesen N=12 vállalat.

1. táblázat: Esettanulmány mátrix

	Európai (Német)	Angolszász	Japán	Magyar
Primer	EP	AP	JP	HP
Szekunder	ESZ	ASZ	JSZ	HSZ
Tercier	ET	AT	JT	HT

(forrás: saját szerkesztés)

¹ PhD hallgató, Neumann János Egyetem Gazdálkodás-és Szervezéstudományok Doktori Iskola, Hexagon Ammunition Zrt. (Budapest), Regional Sales Director

A cél analitikus generalizáció: olyan robusztus „kontroll-cso-mag” és irányítási ritmus azonosítása (pl. havi zárás T+5–8, gördülő előrejelzés, KPI-piramis, küszöbök és felelősségi rend), amely több kontextusban is megjelenik, miközben a szektor- és kultúrkör-függő eltérések is láthatóvá válnak. A kutatás módszertana több esettanulmányra épül: primer adatforrás a félig strukturált vezetői és controlling interjú, amelyet szervezeti dokumentumokkal és KPI-panelek kivonataival triangulálunk; az elemzés tematikus kódolással és kereszteset-összevetéssel történik, abduktív megközelítésben. Az időhorizont kereszt-metszeti; a digitalizáció támogató szerepe kísérő szálként jelenik meg, de a fókusz a Prime-szakasz módszertani mintázatain van. A hozzáférési és anonimitási korlátokat transzparenssé kezeljük; a mintát teoretikus szaturációig bővítettem. E cikk ennek a disszertációs keretnek a módszertani magját bontja ki a Research Onion rétegei mentén, és a későbbi fejezetekben bemutatja, milyen mintázatok váltak láthatóvá e döntésút vonal eredményeként.

MÓDSZER

Ebben a fejezetben röviden rögzítem, milyen logika szerint építettem fel a jelen tanulmányt. A célom az, hogy a Research Onion működését ne pusztán elméleti leírásként, hanem egy konkrét, készülő PhD-kutatásomhoz kapcsolódó gyakorlati példán keresztül mutassam be. Ennek megfelelően itt előre jelzem, mit tartalmaznak az egyes főrészek: a Bevezetés megadja a kontextust és kimondja a cikk célját; az Eredmények először tömören, rendszerezetten ismertetik magát a Research Onion modellt, majd a példámon keresztül végigvezetnek a rétegeken, magyarázatokkal; a Következtetések összefoglalják és levonják a tanulságokat. E felépítés azt szolgálja, hogy a módszertani döntési út vonal követhető és reprodukálható legyen.

Kézirat felépítése:

Bevezetés: röviden kontextualizálom a készülő PhD-kutatáso-mat, és világosan megfogalmazom ennek a cikknek a célját: a Research Onion gyakorlati bemutatását. Egyúttal jelzem, hogy a modell részletes ismertetése és a példán keresztüli demonstráció az Eredmények fejezetben kap helyet.

Eredmények – a modell ismertetése: először kompakt, mégis kerek áttekintést adok a Research Onion hat rétegéről (kutatásfilozófia; elméletalkotási megközelítés; módszertani választás; kutatási stratégia; időhorizont; adatgyűjtés és ada-telemzés), és minden rétegnél röviden megindokolom, milyen kérdésekre ad választ a gyakorlatban (pl. „miért ezt választom?” és „hogyan illeszkedik a többi réteghez?”), szöveggközi hivatko-zással (Saunders at al., 2016).

Eredmények – gyakorlati példa: ezt követően a saját kutatásom szolgál illusztrációként: rétegenként bemutatom, milyen konkrét döntéseket hoztam, és miért. A szemléltetéshez sematikus ábrát és egy rövid kódrendszer-/mátrix-táblázatot is használok; ahol releváns, rövid, anonimizált példamondatokkal és eljárási lépésekkel támasztom alá a döntéseket. A hangsúly végig azon van, hogyan áll össze koherenssé a rétegek egésze.

Következtetések: végül összefoglalom, mit adott a Research Onion döntési útvonala a módszertani konzisztenciához és az átláthatósághoz, és röviden jelzem a gyakorlati alkalmazás fő lépéseit.

Forrásanyag és korlátozások. A gyakorlati példához a készülő PhD-kutatásomból válogatott, anonimizált részleteket használok. Ez magában foglalja a fogalmi és eljárási vázlatokat, az esettanulmány-sablon releváns részeit, kódészleteket (tematikus kódolási kivonatok), továbbá tipikus döntési ritmusok és kontroll-elemek leírását. Nem közlök nyers interjú-átiratokat, azonosítható vállalati neveket, vagy bizalmas KPI-szinteket; ahol szükséges, aggregált, szemléltető kategóriákat és példákat használok. A kiválasztást az vezérli, hogy a Research Onion rétegeihez tartozó módszertani döntések érthetően rekonstruálhatók legyenek. A tartalmi állításokat csak nyelvtanilag stilizálom (érthetőség, tömörség), tartalmilag nem módosítom; az esetekben előforduló kontextus-jegyeket összevonással és általánosítással teszem nem-azonosíthatóvá. Végül: a közölt részletek a módszertani illusztráció célját szolgálják, nem helyettesítik a disszertáció teljes empirikus dokumentációját.

EREDMÉNYEK

1. A Research Onion szakirodalmi bemutatása

Ebben az alfejezetben a Research Onion módszertani keretét mutatom be szakirodalmi szemszögből. A Research Onion célja, hogy a kutató módszertani döntéseit átlátható, egymásra épülő rétegekbe rendezze, és ezzel olyan „döntési útvonalat” (decision pathway) adjon, amely a teljes kutatási folyamaton végigvezet: a filozófiai kiindulóponttól a konkrét eljárásokig. A keret erőssége, hogy egyszerre kényszerít világos deklarációkra (miért ezt választom?), és biztosít rugalmasságot (ho-

gyan illeszttem egymáshoz a rétegeket). A szakirodalomban elsősorban üzleti és menedzsment kutatásokban használják a módszertani koherencia és reprodukálhatóság támogatására, oktatásban pedig a módszertani gondolkodás strukturálására.

Kutatásfilozófia. A legkülső réteg a kutatásfilozófia (research philosophy – kutatásfilozófia), amely a tudás természetéről és megszerzésének módjáról szóló előfeltevéseket rögzíti.

- Pozitívizmus (positivism): a társadalmi valóságot objektívnek tekinti; a jelenségeket mérhető változókkal ragadja meg; hipotéziseket fogalmaz meg és tesztl; célja a generalizálható törvényszerűségek azonosítása.
- Posztpozitívizmus/kritikai realizmus (post-positivism/critical realism): ontológiailag valóságosnak tételezi a világot, miközben elismeri, hogy a megismerés közvetített és tévedékeny; a magyarázat célja a mélyebb mechanizmusok feltárása, óvatos generalizációval.
- Realizmus (realism): a valóság létezését hangsúlyozza, de elfogadja, hogy azt modellek és értelmezések közvetítik; gyakran kombinálható kvantitatív és kvalitatív eljárásokkal.
- Interpretatívizmus (interpretivism): a társadalmi valóság jelentés- és kontextusfüggőnek tekinti; célja a szereplők nézőpontjának, nyelvi és cselekvési mintázatainak megértése.
- Pragmatizmus (pragmatism): az igazság kritériumát a gyakorlati hasznosságban látja; azt a megközelítést választja, amely a kutatási probléma megoldásához a leginkább működik. A pragmatizmus jellemzően nyitott a módszertani pluralizmusra, amennyiben az koherens a céllal.

E réteg feladata, hogy a későbbi döntéseket – megközelítés, módszerválasztás, stratégia – filozófiai alapra ültesse.

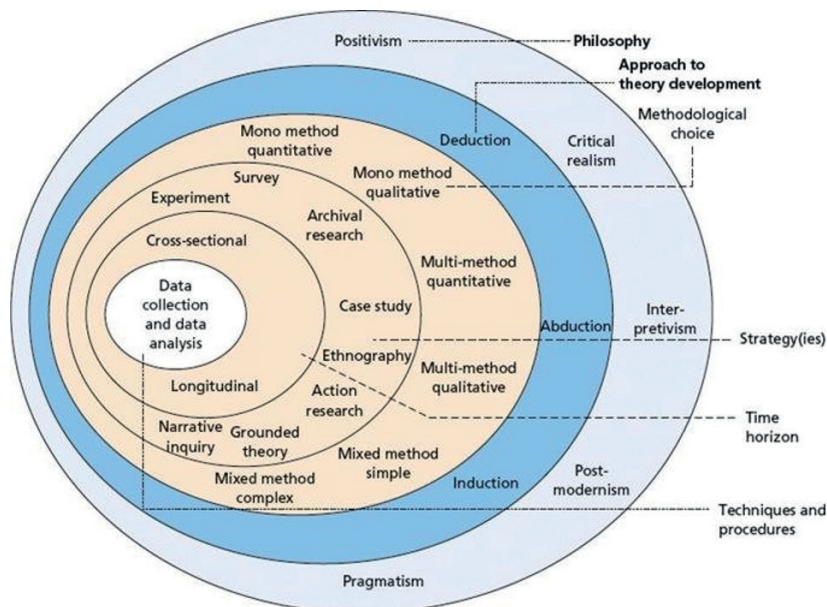
Elméletalkotási megközelítés. Itt azt rögzítem, hogyan viszonyul az empiria és az elmélet egymáshoz. Három út létezik:

- Dedukció (deduction): elméletből kiindulva pontosan megfogalmazott hipotéziseket tesztelek. Erőssége a világos ellenőrizhetőség és a változó-szintű oksági vizsgálat.
- Indukció (induction): az empirikus megfigyelésekből, tereptapasztalatból építek elméletet; különösen hasznos új vagy kevésbé feltárt jelenségeknél.

- Abdukció (abduction): iteratív oda-vissza mozgás az empiria és az elmélet között: meglepő megfigyelésekre „legjobb magyarázatot” keresek, előzetes sejtéseket finomítok, majd visszatesztelem. Előnye, hogy nyitva hagyja a váratlan mintázatok befogadását.

Módszertani választás. Itt döntök a módszerek kombinációjáról:

- Monomódszer (mono-method): kizárólag kvantitatív vagy kizárólag kvalitatív eljárás.
- Többmódszer (multi-methods): például több kvalitatív technika egymás mellett (interjú és megfigyelés), vagy több kvantitatív eljárás (kérdőív és kísérlet).
- Vegyes módszerek (mixed-methods): kvantitatív és kvalitatív kombinációja. Gyakori designok: párhuzamos/trikonvergens (convergent), magyarázó szekvenciális (explanatory sequential), feltáró szekvenciális (exploratory sequential). A választás a kutatási kérdés természetétől és az erőforrásoktól függ.

1. ábra: A Research Onion
(Forrás: Saunders et al., 2016)

Kutatási stratégia. A stratégia (research strategy) a módszer-tan gerince: az a terv, amellyel a kérdéseimre választ gyűjtök.

- Kísérlet (experiment): erős oksági következtetések, kontrollált feltételek mellett; társadalomtudományokban ritkábban alkalmazható terepi korlátok miatt.
- Kérdőíves felmérés (survey): nagy mintán mérhető változók; jó általánosíthatóság, korlátozott mélység.
- Esettanulmány (case study): komplex jelenség kontextusban; egy- vagy többszörös esettel, replikációs logikával.
- Akciókutatás (action research): beavatkozás és kutatás egyidejűsége, problémamegoldás együttműködő módon.
- Megalapozott elmélet (grounded theory): elméletgenerálás szisztematikus kódolással.
- Etnográfia (ethnography): kultúra és jelentések mély megértése hosszabb terepmunkával.
- Archív/oktatói dokumentumelemzés (archival/documentary research): múltbeli nyilvántartások, dokumentumok, beszámolók alapján történő elemzés. A stratégia illeszkedését a kérdés, az hozzáférhetőség és az erőforrások egyaránt befolyásolják.

Időhorizont. Két alapvető választás:

- Keresztmetszeti (cross-sectional): egy időpillanatban vagy rövid időablakban vett „pillanatkép”; alkalmas állapotok és mintázatok rögzítésére.
- Hosszanti (longitudinal): több időpont összevetése; alkalmas dinamikák és változások követésére.

Technikák és eljárások. Ez a legbelső réteg, ahol a gyakorlati eszközöket állítom össze. Mintavétel (sampling – mintavétel): célzott, hólabda, rétegzett, kényelmi stb.; kvalitatív vizsgálatban célszerű mintavétel dominál.

- Adatgyűjtés (data collection): interjú (structured/semi-structured/unstructured – strukturált/félig strukturált/kötelező-en kötetlen), megfigyelés (observation), fókuszcsoporthoz (focus group), dokumentum-elemzés (document analysis), kérdőív (questionnaire), nyilvános adatbázisok.
- Mérési és eszköztervezési kérdések (measurement/instrument design): kérdés- és skálakialakítás, próbainterjú/pilótateszt (pilot test), fordítás-vissza fordítás. Adatelemzés (data analysis): kvalitatív kódolás (open/axial/selective – nyílt/tengely/kiválasztó), tematikus elemzés (thematic analysis), kereszteset-összevetés; kvantitatív leíró és következtető statisztika.
- Minőség és érvényesség (quality/validity): megbízhatóság, belső/külső validitás (belső/külső érvényesség), kvalitatív hitelesség (credibility), átvihetőség (transferability), függőség (dependability), megerősíthetőség (confirmability).
- Etika és adatkezelés (ethics/data management): informált beleegyezés, anonimizálás, hozzáférés-kezelés, tárolás.

2. A Research Onion gyakorlati alkalmazása

Ebben az alfejezetben bemutatom, hogy a saját, készülő PhD-kutatásomban – amely a Prime életciklusban működő vállalatok visszatérő controlling-mintázatait vizsgálja – a Research Onion egyes rétegeiben milyen választásokat tettem, és miért.

Kutatásfilozófia. Pragmatizmus interpretatív megismeréssel. A controlling végső soron gyakorlati döntéseket támogat. Ebből következően pragmatista álláspontot vettem fel: azt az utat járom, amely a kutatási problémára – a Prime szakaszban

ismétlődő kontroll-elemek és irányítási ritmus azonosítására – a leginkább működő megoldást adja. Ugyanakkor a jelenség értelmezés- és kontextusfüggő: a „kontroll-csomag” használata a szervezeti nyelvben, fórumokban, szerepekben jelenik meg. Ezért az episztemológiai alapom interpretatív: az interjúalanyok (felsővezetők, controllerek) jelentésadása és gyakorlatban megélt rutinjai felől közelítek. A pragmatista-interpretatív kombináció lehetővé teszi, hogy egyszerre tartsam szem előtt a hasznosságot (gyakorlati útmutatás) és a megértést (jelentések és kontextusok feltárása). Miért nem kizárólag pozitivistá (pozitivizmus – pozitívizmus) megközelítést választottam? Mert a vizsgált mintázatok (például havi zárasi ritmus, gördülő előrejelzés – rolling forecast (gördülő előrejelzés), értékesítés- és termelés-tervezési fórum – Sales and Operations Planning (értékesítés és termelés összehangolása) erősen szervezet- és kultúrafüggő gyakorlatok, amelyek pusztán változó-szinten történő mérésben könnyen elveszítik jelentésüket. (Wallace – Stahl, 2006) (Hope – Fraser, 2003)

Elméletalkotási megközelítés. *Abdukcio.* A kutatásom során az Adizes-életciklus és a controllingról szóló keretek (például irányítási rendszerek csomagjai – management control systems as a package (irányítási rendszerek csomagjai)) előzetes fogódzókat adtak. Az első interjúk és dokumentumok ugyanakkor új mintázatok is felszínre hoztak (például a kivételalapú irányítás küszöb-logikája). Ezért abduktív megközelítést alkalmaztam: előzetes sejtéseket fogalmaztam meg, majd az empiria fényében finomítottam, és visszavetítettem az elméleti keretekbe. Ez a körkörös mozgás segített abban, hogy elkerüljem a túl korai „bezárást” (premature closure – túl korai lezárás), és nyitva hagyjam a váratlan megfigyelések befogadását. (Malmi – Brown, 2008)

Módszertani választás. *Monomódszer, kvalitatív.* A célom a mélységi megértés volt: hogyan használják a kontroll-elemeket (nem csak azt, hogy „vannak-e”). Ehhez monomódszerű, kvalitatív megközelítést választottam. Az interjúk és dokumentumok lehetővé teszik a nyelvi és eljárásbeli finomságok megragadását (például mit jelent a „T+5–8” a zárasi fegyelemben; hogyan történik az eltérések kötelező eskalációja). A egyes módszerek később természetesen kiegészíthetők a munkát (például kérdőíves validálás – survey validation), de az induló feltáráshoz a mono-kvalitatív út volt indokolt.

Kutatási stratégia. *Többszörös esettanulmány.* 3×4-es szegmentálással a cél nem egyetlen „mélyportré”, hanem ismétlődő mintázatok azonosítása különböző kontextusokban. Ezért többszörös esettanulmányt (multiple-case study) alkalmaztam, replikációs logikával. A mintát 3×4-es mátrixban építettem: három szektor (primer/szekunder/tercier × négy kultúrkör (német (európai)/angolszász/japán/magyar). Cellánként n=1 vállalatot választottam be, összesen N=12-t. Ez a felállítás két előnyt ad: (1) elég kontrasztot biztosít a kereszteset-összevetéshez (cross-case comparison) (2) mégis kezelhető a mélyinterjú terhelés. A választás indoka, hogy a controlling-mintázatok kontextusérzékenyek: a szektor (például ipar vs. szolgáltatás) és a kultúrkör (például angolszász vs. japán) más-más gyakorlatokat támogat. A többszörös esettanulmány lehetővé teszi a mintázat-alapú analitikus generalizációt (analytic generalization), a statisztikai reprezentativitás helyett.

Időhorizont. *Keresztmetszeti.* A kutatás célja a jelenlegi Prime-mintázatok feltárása, nem pedig az életszakaszok közötti átmenetek hosszú távú lekövetése. Ezért keresztmetszeti

(cross-sectional) időhorizontot alkalmaztam. Ez összhangban van azzal, hogy a vállalatoknál a controlling rendszerint éves/havi ritmusokban szerveződik (például havi zárás, negyedéves felülvizsgálat, gördülő előrejelzés – rolling forecast), így egy jól időzített pillanatkép is sokat elárul a „működő csomagról”. A hosszanti (longitudinal) kiterjesztés későbbi munkafázis lehet, például életszakasz-váltások (Prime → Stabilitás/Újratervezés) követésére.

Technikák és eljárások.

Interjú, dokumentum, KPI-trianguláció; tematikus kódolás és kereszteset-elemzés.

- **Mintavétel:** Célszerű, rétegzett (stratified) mintavételt alkalmaztam: a 3×4 mátrix celláira előre kijelölt kritériumokkal (életszakasz: Prime; méret; hozzáférhetőség; hajlandóság). Szükség esetén hólabda (snowball) technikával bővítettem a kapcsolati hálót.
- **Adatgyűjtés.** Félleg strukturált szakértői interjúkat készítettem felsővezetőkkel és controlling vezetőkkel. Ezeket szervezeti dokumentumokkal (policyk, eljárásleírások, KPI-definíciók) és rendszerkivonatokkal (ERP/BI riportok – vállalatirányítási rendszer/üzleti intelligencia riportok) egészítettem ki. Kiemelt fókuszban volt a KPI-piramis, a küszöbök (thresholds) és a fórumok (meetings/boards) rendje, különösen az S&OP (Sales and Operations Planning – értékesítés és termelés összehangolása) és a havi P&L (Profit and Loss – eredménykimutatás) megbeszélések.
- **Adatelemzés.** A kvalitatív anyagot tematikus kódolással (thematic coding) dolgoztam fel; először nyílt kódokat képeztem, majd tengelykódolással (axial coding) csoportosítottam, végül kiválasztó kódolással (selective coding) hoztam létre magasabb szintű mintázatokat. A kereszteset-összevetés során táblázatos sablont használtam (szektor × kultúrkör), és minden esetet egységes kérdéssor mentén vettem össze.
- **Minőségbiztosítás.** Több triangulációs (triangulation) megoldást alkalmaztam: forrás- (interjú × dokumentum × rendszerkivonat), módszer- és informátor-triangulációt. A hitelességet (credibility) a visszakerdezések (member checking) és az anonimizálás erősítették. A szaturáció ellenőrzésére figyeltem: a késői interjúk már nem hoztak új kódokat.
- **Korlátok és kezelésük.** Számoltam a hozzáférési torzítással (access bias), az önszelekcióval (self-selection) és az imázsmentességgel (impression management). Ezeket több informátor bevonásával, dokumentumokkal és KPI-kivonatokkal ellensúlyoztam; a kulturális különbségek esetén fordítás-viszsfordítás (back-translation) és fogalmi egyeztetés segített.

Mit tett láthatóvá ez a döntésvonal? A Research Onion mentén felépített módszertan jól körvonalazható mintázatot emelt ki a Prime szakaszban: (1) irányítási ritmus – például havi zárás T+5–8 munkanapon, a negyedéves/éves ciklushoz illesztve; (2) gördülő előrejelzés (rolling forecast – gördülő előrejelzés) 9–12 hónapos horizonton, havi frissítéssel; (3) S&OP fórum a kereslet-kapacitás-készlet összehangolására; (4) KPI-piramis leading/lagging (előrejelző/lemaradó) mutatókkal; (5) kivételalapú irányítás előre rögzített küszöbökkel és eszkalációs renddel; (6) digitalizáció (ERP/BI – vállalatirányítási rendszer/üzleti intelligencia) támogató, de nem helyettesítő szerepe a vezetői párbeszédben. Ezek az elemek szektor- és

kultúrkör-függően árnyalódnak, de a mag több kontextusban ismétlődik.

Összegzésként: a saját választásaim minden rétegben a kutatási cél felől indokoltak. A pragmatista-interpretív alap megengedi a jelentések mély megértését, az abdukció biztosítja az elmélet–empíria párbeszédét, a mono-kvalitatív út a használat finomságait ragadja meg, a többszörös esettanulmány lehetőséget ad a mintázatok ellenőrzött összevetésére, a keresztszeti horizont illeszkedik a Prime-pillanatképhez, a technikák pedig – interjú, dokumentum, KPI-trianguláció – a megbízhatóságot és a koherens magyarázatot szolgálják.

KÖVETKEZTETÉSEK

A Research Onion mentén kijelölt döntési út számomra nem pusztán szemléltető ábra, hanem teljes módszertani keretrendszer. Rétegről rétegre arra készítettem, hogy a filozófiai kiindulóponttól az adatgyűjtésig és -elemzésig minden lényeges körülményt előre végiggondoljak, indokoljak és egymáshoz igazítsak. Ennek köszönhetően a dolgozatomban módszertani felépítése kikezdehetetlen: átlátható, következetes és reprodukálható; a választások mögötti *miért-hogyan* érvek pedig végig dokumentáltak. Másképp fogalmazva: a „hagyma” által kijelölt út nemcsak megtervezte a kutatást, hanem biztosította annak módszertani integritását.

A választott út röviden. A Prime szakasz controlling-mintáza-tainak vizsgálatához a következő, egymáshoz illeszkedő döntéseket hoztam:

- Kutatásfilozófia: pragmatizmus (hasznosság-orientáltság) interpretatív megismeréssel (jelentés- és kontextusérzékenység).
- Elmélet–empíria viszony: abdukció (iteratív oda-vissza mozgás elmélet és empíria között, meglepő megfigyelések „legjobb magyarázata”).
- Módszertani választás: monomódszerű, kvalitatív megközelítés (mélységi megértés, használati gyakorlatok feltárása).
- Kutatási stratégia: többszörös esettanulmány 3×4-es szegmentálással (szektor × kultúrkör), cellánként n=1, összesen N=12 – analitikus általánosításra optimalizálva.
- Időhorizont: keresztszeti pillanatkép
- Technikák: félleg strukturált interjúk, szervezeti dokumentumok és KPI-kivonatok triangulációja; tematikus kódolás és kereszteset-összevetés; szaturáció ellenőrzése; anonimizálás és torzításkezelés.

Mit jelent ez?

- Koherencia: a döntések között nincs törés – az episztemológiai alap (pragmatizmus + interpretatív megközelítés) összhangban áll az abduktív logikával, a kvalitatív mélységgel és a többszörös esettanulmány-stratégiával.
- Átláthatóság és számonkérhetőség: minden rétegnél rögzítettem a választás okát és következményét; a kutatás útja kívülről követhető, vitázható és megismételhető.
- Reprodukálhatóság és taníthatóság: a rétegek kitöltése sablont ad más vizsgálatoknak is – ugyanilyen logika mentén más kontextusban is megépíthető egy módszertanilag stabil vizsgálat.
- Értelmezhető eredmények: a módszertani fegyelem tette jól leírhatóvá a Prime szakasz „kontroll-csomagját” (irányítási ritmus, gördülő előrejelzés, fórumok, KPI-piramis, küszöbök, felelősségi rend) és a kontextusfüggő árnyalatokat.

- Tudatos korlátkezelés: a keret nem leplezi, hanem előre számba veszi a korlátokat (mintaméret cellánként $n=1$; keresztmetzeti nézőpont; anonimizálásból fakadó információvesztés), és megjelöli a mitigációs lépéseket (trianguláció, esettanulmány-sablon, visszakerdezés).

Zárás. A Research Onion révén a kutatásom módszertanilag lezárt és védhető: a rétegenként meghozott és indokolt döntések együttese világos térképet ad arról, hogyan jutottam el a Prime szakaszra jellemző controlling-mintázatok azonosításáig. Úgy gondolom, ez a döntési út – megfelelő kontextusérzékenységgel – más controlling- és menedzsment-tárgyú kutatások számára is használható.

IRODALOMJEGYZÉK

- ADIZES, I. (2004): Managing Corporate Lifecycles. Adizes Institute. ISBN, 0937120065, 9780937120064
- HOPE, J. – FRASER, R. (2003): Beyond Budgeting. Harvard Business School Press. USA ISBN 1-57851-866-01
- MALMI, T. – BROWN, D. (2008): Management control systems as a package - Opportunities, challenges and research directions. Management Accounting Research, 19(4), 287–300. <https://doi.org/10.1016/j.mar.2008.09.003>
- SAUNDERS, M., LEWIS, P. & THORNHILL, A. (2016): Research Methods for Business Students. Seventh Edition ed. Harlow: Pearson Education Limited ISBN 9781292016641
- WALLACE, T. – STAHL, R. (2006): Sales & Operations Planning: The How-To Handbook. T.F. Wallace & Co. ISBN 978-09978877-9-2